

Internacionalizace aneb Partnerství z druhého konce světa

MILADA HRONOVÁ
MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Australská univerzita v Adelaide souhlasila se založením své pobočky na Univerzitě Palackého a rektor Jaroslav Miller hovořil o partnerství na univerzitách v Číně. Dva příklady z tolik potřebné internacionalizace.

„Mezinárodní spolupráce je na univerzitním poli nezbytná. Pokud se izolujeme, tak ustrneme. Nejdůležitější je výměna zkušeností, znalostí a názorů. Jde o komparaci a vzájemné předávání – oni nám a my jim,“ řekla Jana Marečková z ústavu sociálního lékařství a veřejného zdravotnictví lékařské fakulty. Jeho součástí se stalo Centre for Evidence-Based Health Care: An Affiliated Centre of The Joanna Briggs Institute (JBI) z Adelaide.

Rektor Jaroslav Miller jednal na konci března na šesti univerzitách v Pekingu, Nankingu a Šanghaji. „Univerzity vyjádřily zájem především o vzájemnou výměnu studentů a vědců, o společný výzkum ve vytipovaných vědeckých oblastech i o vybrané joint degree a double degree studijní programy,“ uvedl Miller.

Nejefektivnější léčba, postup, terapie

Vznik australského centra v Olomouci přivítal i děkan lékařské fakulty Milan Kolář. „Tato spolupráce rozšiřuje možnosti jednotlivých pracovních týmů a současně přispívá ke zvyšování prestiže lékařské fakulty,“ uvedl Kolář.

Olomoucko-australské Centrum JBI tvoří devět pracovníků. Věnují se přípravě systematických review, tedy přehledů, které jsou lékařům nápomocny v rozhodnutí, jaká léčba nebo postup je pro pacienta nejefektivnější či nejvhodnější. Díky těmto specifickým přehledům lékaři a zdravotníci nemusejí vyhledávat a studovat řady vědeckých článků.

„Metodologie systematických review se navíc setkává s náplní ústavu sociálního lékařství a veřejného zdravotnictví a obohacuje jej o tento typ sekundárního výzkumu,“ kvituje vznik JBI přednostka ústavu Kateřina Ivanová.

Podle Marečkové jsou čeští pracovníci rovnocennými hráči s kolegy ze všech dalších sedmdesáti JBI center ve světě a univerzita v Adelaide je pro ně něco jako mateřská letadlová loď. „Máme díky tomu i nepřetržitou množstevní kontaktů,“ podotkla.

Český tým australského Centre for Evidence-Based Health Care: An Affiliated Centre of The Joanna Briggs Institute (JBI) z Adelaide. Zcela vepředu Jana Marečková, za ní vpravo ředitel centra Miloslav Klugar, za ní vlevo přednostka Kateřina Ivanová.
Foto: PAVEL KONEČNÝ

Český tým dnes pracuje celkem na šesti tématech. Právě od hyperbarické oxygenoterapie až po kvalitu života po umělé náhradě kyčelního kloubu.

Zájem o spolupráci s Univerzitou Palackého nyní mají i čínské školy Beijing

Institute of Technology, Capital Medical University, University of Shanghai, Fudan University, Beijing Foreign Studies University a Nanjing University.

Možnosti spolupráce tam dohledl rektor Miller při březnové misi.

Spolu se svým týmem projednal možnosti spolupráce, nakolik se ji podaří rozvíjet, záleží podle něj na jednotlivých fakultách, katedrách či jednotlivcích.

Pokračování na straně 3

Kdo se stane prvním ombudsmanem?

Pět kandidátů navrhla akademická obec filozofické fakulty na funkci veřejného ochránce práv studentů. Ti o sobě tvrdí, že umí naslouchat, že považují kandidaturu za hozenou rukavici nebo že si cení důvěry studentů. Žurnálu vysvětlili, proč kandidaturu přijali.

Olomoucká cesta

Uplynulé dny byly bohaté na zajímavá setkání. Hned v jednom dni se na naší alma mater potkali „tři králové“ současné české chemie – bývalý předseda Akademie věd Rudolf Zahradník, profesor coloradské univerzity Josef Michl a nositel národní ceny Česká hlava Pavel Hobza. Čestný doktorát převzal švédský botanik Göran Sandberg. Hosté se představili nejen jako špičky svých oborů, ale i jako lidé s všeobecným přehledem, nadhledem a noblesou. Navíc nešetřili chválou – tentokrát na zdejší nová vědecká centra. Do prázdnin nás ještě čeká světoznámý filozof a lingvista Noam Chomsky či americký politolog Benjamin Barber. Buďme rádi, že jim za tu cestu stojíme.

Martina Šaradínová
redaktorka

■ Jiří Černý (katedra germanistiky)

Byl jsem studentem, který neustále řešil nějaké potíže a nejednou bojoval proti systému. Má magisterské studium bylo navíc provázáno tím, že se spolu nechtěly bavit mé domovské fakulty, pedagogická a filozofická. Pokud se o problémech mluví, dá se studentům vyjít vstříc.

■ Ema Jelínková (katedra anglistiky a amerikanistiky)

Tam, kde končí možnosti studijních poradců, by měl mít své místo ombudsman. Někteří nadaní jedinci se ve studiu zpožďují, nebo dokonce z něj odcházejí, ale ne vždy pro jejich vlastní nekompetentnost. Komplikuje jim to špatný zdravotní stav nebo vážná nemoc blízkého člověka. V takových případech se mi jeví existence ombudsmana jako velice potřebná.

■ Andrea Preissová Krejčí (katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie)

Nejaktuálnějším případem pro ombudsmana je změna podmínek studia, konkrétně výuky povinného předmětu v anglickém jazyce, přestože takto nebyl akreditován a znalost angličtiny nebyla podmínkou. Za velmi palčivý problém, který se na žádné úrovni z mnoha důvodů neřeší, považuji sexuální obtěžování.

■ Jindřiška Svobodová (katedra bohemistiky)

Každý se může dostat do situace, kdy bude potřebovat individuální posouzení vlastní situace a následně i pomoc. Ombudsman by mohl pomoci v případech, kdy se student kvůli plnění povinností, které se studiem sice souvisejí, ale přesto po něm nejsou přímo vyžadovány, ocitne v problémech s dodržováním termínů předepsaných studijním řádem.

■ Jiří Šubrt (katedra klasické filologie)

Během své pedagogické praxe jsem se setkal s několika situacemi, kdy by příměluva ombudsmana byla na místě. Týkalo se to především placení poplatků za studium, které byly nastaveny neúměrně vysoko a vedení univerzity je odmítalo u konkrétních případů snížit, byť to ze sociálních důvodů bylo žádoucí. Jistě tento institut přispěje k zlepšení atmosféry na univerzitě.

Návrh na zřízení funkce veřejného ochránce práv studentů schválili senátoři filozofické fakulty v únoru. Studenty má bránit proti nepřiměřené tvrdosti, nepředvídatelnosti, nezákonnosti a zvlášť v průběhu studia. Jedná se o neplacenou funkci na tříleté období.

Prvního ombudsmana budou studenti filozofické fakulty volit společně se senátory do akademického senátu univerzity 9. a 11. dubna. (map)

„Sedmnáctého března jsme se probudili do jiného světa“

Zásady nepoužívání síly, mírového urovnání sporů, nevměšování a dodržování závazků – tímto stručným výčtem klasifikuje Naděžda Šišková z právnické fakulty porušení pravidel mezinárodního soužití ze strany Ruska po obsazení Krymu. Jako rodilá Ukrajinka zároveň sdílí obavy svých bývalých krajanů z dalšího vývoje a upozorňuje na paralely k rokům 1938 a 1968.

„Od doby ukončení druhé světové války platila nezpochybnitelná pravidla a principy mezinárodních vztahů. Nyní byly brutálně porušeny s intenzitou, kterou nikdo neočekával. Sedmnáctého března po krymském referendu jsme se vzbudili do jiného světa,“ říká Šišková, která vede katedru evropského práva právnické fakulty a ve své

odborné práci se aktuálně věnuje otázkám sblížení práva států Východního partnerství a Evropské unie.

Aktuální vývoj podle ní potvrzuje, že nepokoje na Ukrajině rychle přerostly svůj původní lokální rozměr. „Už dávno nejde o bilaterální konflikt, ale o konflikt mezi Ruskem a Západem, je to celosvětová bezpečnostní krize,“ upozorňuje. Současnou krizi vnímá zároveň jako rodilá Ukrajinka, která ve své zemi žila do osmdesátých let minulého století a dosud udržuje přátelské i odborné kontakty se svými rodáky i rodilými Rusy. (mav)

Rozhovor s Naděždou Šiškovou najdete v online verzi Žurnálu na www.zurnal.upol.cz

Foto: VELENA MAZUCHOVÁ

STUDENTY NEVEDEME K SAMOSTATNOSTI
Rozhovor s Rudolfem Zahradníkem.

4

O HVĚZDÁCH S HVĚZDAMI
Hvězdné AFO.

5

ŠPLH
Dvojnásobní vítězové.

7

Budoucnost češtiny odhadneme, pokud se ohlédneme do minulosti

MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Větší důraz na zjednodušení jazyka, sblížení mluveného a písemného projevu, více nesklonných slov i snaha o ustalování slovosledu. To jsou tendence, které podle lingvisty Ondřeje Bláhy z katedry bohemistiky budou příznačné pro příští vývoj češtiny. Podklady pro svá tvrzení nachází v dosavadním vývoji českého jazyka, důležité poznatky mu přináší ale i porovnání s okolními jazyky či údaje statistiků.

„Předpovídání vývojových tendencí jazyka není věštění z křišťálové koule. Historie se totiž většinou opakuje. Lze z ní vyčíst určité tendence, minulost je východisko. To, co se v jazyce bude dít, je prolongací dění dosavadního,“ uvedl Bláha, který nedávno ukončil práci na výzkumném projektu, do nějž se pod vedením jazykovědce Oldřicha Uličného zapojilo deset tuzemských fakult. Cílem bylo popsat i vývojové tendence v češtině. V tématu hodlá olomoucký lingvista pokračovat.

Významným mezníkem je rok 1945

„Této futurologické problematice se zatím příliš velká pozornost nevěnuje. Chci se zaměřit na to, jak změny v české společnosti, které zachycuje například Sčítání lidu, domů a bytů, ovlivní vývoj češtiny, její užívání a také prožívání,“ uvedl Bláha, jenž si na toto téma podal grant u Grantové agentury ČR.

Do budoucnosti jazyka bude nahlížet přes minulost, i když tentokrát poměrně nedávnou. Svůj zájem upře na proměnu jazykových norem po roce 1945. „Budu zkoumat na různých druzích textů, včetně soukromých zápisků, rozhlasových nahrávek, filmů nebo reklamních letáků, co se s češtinou dělo. Období po druhé světové válce je i z hlediska lingvistiky velmi důležité, protože zmizela tradiční etnická a do jisté míry i sociální struktura obyvatel českých zemí a nastolila se jiná. Také se definitivně rozpadla tradiční, na zemědělství založená společnost. Slábne tak význam

Futurolog českého jazyka Ondřej Bláha.

Foto: PAVEL KONEČNÝ

společenských fenoménů, reflektovaných jazykem a přispívajících k udržování jazykových norem, jako je například rodina,“ naznačuje směr svého výzkumu Bláha.

Roste počet cizinců i jejich vliv na češtinu

O některých budoucích tendencích má ale jasno už nyní, a to na základě předchozích bádání. Důležitým vodítkem jsou mu údaje statistiků. Z nich například vyplývá, že za posledních dvacet let v tuzemsku výrazně přibýlo cizinců, kteří češtinu užívají pro komunikaci jako druhý jazyk. K největším národnostním menšinám patří Ukrajinci a Slováci, velmi dynamicky se rozvíjí i menšina vietnamská. Stále výrazněji se profiluje romský etnoлект češtiny.

Všechny tyto skutečnosti mají podle Bláhy zásadní vliv na budoucí podobu češtiny. „Jako nejvýraznější můžeme očekávat tendenci ke zjednodušování češtiny. To je podpořeno i tím, že česká

kommunikace je čím dál víc neformálnější. Pokud například srovnáme, jak se psalo v novinách v osmdesátých letech a dnes, vidíme, že nyní jsou texty mnohem zábavnější, nenucenější a jazykové prostředky jsou bližší mluvené řeči. Zjevný je i obrovský vliv televize a rádií. K zjednodušování přispívá rovněž technický arzenál, který máme k dispozici – tedy mobilní telefony či internet,“ doplnil Bláha.

Roste generace, která bude o češtinu více pečovat?

Významným faktorem je podle odborníků i to, jak budou Češi svůj jazyk prožívat. V tomto ohledu lze očekávat určitý mezigenerační střet.

„Dá se předpokládat, že generace našich dětí se bude vymezovat vůči té naší a bude ve svých kritériích na

podobu jazyka přísnější. Například v devadesátých letech se mluvilo o tom, že čeština se zaplaví cizími slovy. Sice došlo k jejich přílivu, ale ten

se už viditelně zpomalil. Mění se ale i postoje studentů. Jejich přístup k cizím slovům je nenucený a pragmatický, ale zároveň se u nich objevuje větší tendence o češtinu pečovat a kultivovat ji,“ řekl Bláha.

Obdobné trendy lze sledovat i v minulosti. Například generace lidí vyrůstajících v 60. letech se dnes jeví jako více „nespisovná“ než například lidé narození v 70. letech.

Přejímání z angličtiny mírně oslabilo

Ačkoliv přejímání slov z angličtiny do češtiny již oslabilo, vliv tohoto jazyka bude stále patrný. Značná část

PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D. (* 1979)

Vystudoval českou filologii na FF UP, kde absolvoval též doktorské studium. Od roku 2005 je odborným asistentem na katedře bohemistiky.

Zabývá se současnou češtinou v kontextu ostatních slovanských i neslovanských jazyků střední Evropy. Hlavním oborem jeho zájmu jsou vývojové tendence v jazyce a vztahy mezi jazykem a společností.

informací vychází z anglických překladů a překladatelé například zachovávají celkem důsledně anglický slovosled ve větě. Ukazuje se rovněž, že čeština je schopna přijmout i nesklonné přívlaskty tvořené podle angličtiny, jako například nealko nápoje, sexy triko či duplo mašinka. „Jistě to souvisí i s tím, že komerce hraje velkou roli a komunikaci nepřímo ovlivňují i marketingové záměry. Viz reklamní slogany typu Květnové slevy s Nokia. Nesklonnost je v češtině dost vzácná, ale bude jí přibývat,“ soudí lingvista. Vyloučit ale nelze ani situaci, kdy anglicismy budou přijatelnější pro cizince slovanského původu, kteří u nás češtinu užívají. Přejatá slova jim totiž umožní rychleji se adaptovat v novém prostředí.

Vodítkem pro předpovídání vývojových tendencí v češtině může být i česko-polské či česko-ruské srovnání. „To, co bylo před padesáti lety v polštině, můžeme zanedlouho očekávat i v češtině. Gramatická struktura polštiny se do jisté míry sblížila se západními jazyky, je tam patrné výrazné ustalování slovosledu ve větě i již zmíněná nesklonnost,“ doplnil Bláha. Například odklon od přechylování ženských příjmení v češtině ale neočekává. Tomu totiž brání mimo jiné neochota velké části Čechů k této změně.

Mnohé změny limituje i skutečnost, že čeština i přes všechny tlaky zůstává jazykem, který se bez poměrně bohatého skloňování neobejde. „Do takového jazyka se cizí slova a cizí syntaktické konstrukce implantují vždycky spíše s obtížemi,“ uzavírá Bláha.

Na letní čas si špatně zvykají hlavně „sovy“

Lidé, kteří vzhledem ke svému rytmu patří mezi takzvané sovy, zažívají v těchto dnech složitou situaci. Mnohem hůře než ostatní se totiž vyrovnávají s přechodem na letní čas, jenž nás od minulého víkendu nutí fakticky vstávat o hodinu dříve. Podle některých psychologů i lékařů je to komplikace, které jsme navíc vystaveni zcela zbytečně.

Mezi lidmi existují rozdíly v cirkadiálních rytmech, do nichž patří pravidelné střídání spánku a bdění nebo změny tělesné teploty. Na jejich základě odborníci rozlišují dvě základní kategorie: raní typy označované jako „skřivani“ či „ranní ptáčata“ a noční typy – „sovy“.

Časový posun může prohloubit spánkový dluh

Zatímco „ranním ptáčatům“ přechod na letní čas nedělá potíže, u sov mohou nastat problémy. „Noční typy se mnohdy obtížně přizpůsobují sociálním rytům práce a odpočinku i za běžných podmínek, neboť rozvrh hodin ve školách či začátek pracovní doby jsou přizpůsobeny spíše ranním typům. Když se vše navíc ještě o hodinu

posune, dostávají se „sovy“ do dalších problémů. Chronický spánkový dluh narůstá, což může mít další následky,“ uvedla Alena Plháková z katedry psychologie, která by uvítala zrušení letního času.

Podle průzkumu její kolegyně z katedry Denisy Janečkové mají noční typy v porovnání se „skřivany“ i tak řadu potíží. Mnohem více kouří, pijí alkohol, tráví více času u počítače a méně sportují. Spí mnohem méně, než by potřebovaly. Důsledkem může být zvýšená depresivita, podrážděnost a únava.

Odpůrkyní letního času je také Eliška Sovová z lékařské fakulty, která se věnuje i spánkové medicíně. „Citlivé jedince změna rozhodí na dlouho dobu. Člověk je sice schopen velké adaptace a postupně si zvykne. Je to ale komplikace, která je zcela zbytečná,“ uvedla Sovová.

Kvůli válkám se šetřilo

Letní čas byl poprvé zaveden za první světové války v roce 1916, a to hned v řadě evropských zemí. Jako první zřejmě letní čas zavedlo Německo a poté Rakousko-Uhersko, jehož součástí tehdy byly i české země. Tento letní čas

se v obou říších uplatňoval až do roku 1918. Z úsporných důvodů byl znovu zaveden za druhé světové války. V českých zemích (tehdy v Protektorátu Čechy a Morava) fungoval nepřetržitě od 1. dubna 1940 až do 4. října 1942, dále pak v letních měsících let 1943 až 1949.

Každoroční letní čas byl v Československu zaveden v roce 1979. Po několika letech se ustálilo pravidlo, podle kterého se letní čas zaváděl poslední březnový víkend (v noci ze soboty na neděli) a končil poslední zářijový ví-

kend. Od roku 1996 je letní čas o jeden měsíc delší – trvá až do posledního víkendu v říjnu, čímž je letní čas zaveden po větší část roku než čas pásmový. Tato změna byla provedena v celé Evropské unii, takže se přizpůsobila i Česká republika.

Loni začali odpůrci změn času sbírat podpisy pro petici, která má změnám zabránit. Petice má formu evropské občanské iniciativy, aby se jí zabývala Evropská komise, musí organizátoři sehnat aspoň milion podpisů. (srd)

Ilustrační foto: SXC

■ Krátce

Do Olomouce přijede Benjamin Barber

Americký politolog, absolvent Harvardovy univerzity, bývalý poradce prezidenta Billa Clintona a konzultant německých či slovinských prezidentů Benjamin R. Barber zavítá v polovině května do Olomouce. Bude hlavním řečníkem na konferenci Nové vize urbánní politiky. Středoevropská města ve 21. století, již pořádá společnost Civipolis ve spolupráci s Univerzitou Palackého a městem Olomouc. (srd)

Společná řeč města a univerzity

Na pracovní snídani 2. dubna se sešlo vedení města a vedení univerzity. Při setkání šlo o oživení tradice společných jednání, ale také o seznámení čelných představitelů obou institucí, rektora Jaroslava Millera a primátora Martina Majora, kteří jsou ve funkcích teprve krátce. Tématy jednání byly cyklistika, rušení pošty i vznik propagační prodejny Univerzity Palackého v centru města. (caf)

Botanická zahrada se otevřela

Bílорůžové květy magnólie, rudý kdoulevec japonský nebo fialový koberec tařičky vítají první návštěvníky Botanické zahrady přírodovědecké fakulty. Až do října nabízí návštěvníkům bohatou přehlídku až 1500 rostlinných druhů. (mav)

Buddy – kamarádká výpomoc, která se vrátí

PAVEL KONEČNÝ

Padesátka „buddiků“ registrovaných v olomoucké pobočce Erasmus Student Network (ESN) zpravidla vystačí pokrýt příliv studentů z ciziny, kteří na univerzitu přijíždějí studovat. Pomáhají jim s orientací ve městě, na fakultě, organizují pro ně setkání a výlety. Jsou jejich buddy, ale často se stanou skutečnými přáteli.

„Byla za tím touha poznat nové lidi a zdokonalit se v jazyku. Cizinci mě přitahovali pro svou jinou mentalitu. Na jedné straně mě lákalo pomáhat a na druhou stranu protislužbou bylo zdokonalení angličtiny,“ popsala svou motivaci medička Barbora Gottfriedová. Nakonec byla buddym čtyřikrát.

„Mou první erasmačkou byla Zuzana z Maďarska, ze Szegedu. Hned první den jsme si sedly. Jsme pořád v kontaktu, pořád si píšeme. Myslím, že to je kamarádství na celý život. Plánujeme, že se potkáme o prázdninách,“ dodala Barbora.

Dobrý buddy se pozná hned

Za dnešní šéfkou ESN Michaelou Moštkovou se zrovna přijela do Olomouce znovu podívat Irka Maeve McNamara. „Mám to tady ráda, město i lidi. Nechtěla jsem s nimi ztratit kontakt, jsou to skvělí kamarádi,“ vysvětlila Maeve, proč se několik let po erasmovském pobytu na skok vrátila.

Michaela byla buddy asi desetkrát. „Vždycky říkám, že člověk musí chtít ujit jednu mili navíc. Je v tom trocha altruismu, zajít na nádraží, dohledat informace na internetu, nebýt líný. Je to o odhodlání a odevzdanosti,“ řekla Michaela.

Přátelé. Michaela Moštková, Maeve McNamara, Barbora Gottfriedová a Yakup Kilic.

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Dobrého buddyho při výběrovém řízení pozná na první pohled. „Ti, kdo se na schůzce nejvíce ptají, bývají dobří. Protože oni sami se už chtějí do toho dostat, zaučit se a informace předat. Pokud někdo sedí jak ryba, je to špatné,“ uvedla.

Původně se buddici přidělovali k zahraničním studentům manuálně. Bylo ale těžké vyhovět, když třeba na pět Francouzů bylo deset zájemců. Dnes se čeští i zahraniční studenti registrují na webových stránkách ESN. „Buddy si může vybrat, ale fotky tam nejsou, není to seznamka. Nabídka v portálu je o stejných koníčcích nebo studijních oborech,“ objasnila Michaela.

Zahraníční studenti buddyho nedostanou

Mít padesát buddies v seznamu je pro olomoucké ESN nezbytností vzhledem k počtu 150 příjezdějících studentů. Každý buddy má pak na starosti tři cizince. Ovšem jen v programu Erasmus. Buddyho naopak nemívají k dispozici klasičtí zahraniční studenti. Neměl ho ani student General Medicine Yakup Kilic, který si Olomouc vybral na doporučení kamaráda.

„Přijel jsem z Londýna a připadal jsem si ztracený. Neměl jsem nikoho, na koho bych se mohl obrátit,“ řekl

Yakup. Nyní se sám stal buddym. Pomáhal jsem studentce z Turecka. „Když přijela, úplně jsem v ní viděl sebe před třemi lety,“ dodal. Protože ovládá i turečtinu, odpadla navíc jazyková bariéra. I podruhé by měl být buddym pro někoho z Turecka.

Podle Barbory se hodně studentů bojí a mají obavy, jestli zvládnou být dobrý buddy. „Mně to dalo hodně. Naučila jsem se bavit i jednat s lidmi a ztratila jsem ostych promluvit anglicky. Nejde o výstavní angličtinu, je to o tom sdělení. Pokud vám rozumí, stačí to,“ prohlásila Barbora. Jak dodala, díky tomu, že byla buddy, se její angličtina zlepšila.

Noc v knihovně: ráj otevřený univerzitním knihomolům

V ráji statisíců knih přespali milovníci literatury, kteří strávili noc z prvního na druhého dubna v univerzitní knihovně. Možnost ignorovat zavírací znehlku a přenocovat v prvním patře ústřední knihovny ve zbrojnici dostalo dvacet čtyři studentů. Zájem o historicky první noc byl ale několikanásobně vyšší.

Akce lákala příslibem zažít nezvyklou atmosféru nočního provozu. „Jsem knihomol, v průběhu semestru v knihovně skoro bydlím. Přespání mě hodně lákalo. Nakonec jsem se tady dostal jako jediný z naší skupiny, ostatní se nestačili zapsat,“ vysvětlil student politikologie Jan Frgál.

„Čtrnáct dní před uzavřením registrace už bylo plno,“ zdůraznila ředitelka knihovny Helena Sedláčková, která neskryvala nadšení nad nápadem svých kolegů. Nápad inspirovaný Nocí s Andersenem inicioval Jiří Škrobák. Knihovnici ho přizpůsobili univerzitnímu prostředí a připravili program s odkazy na literární díla a zábavné soutěže v duchu dobrodružných románů. „Symbolickým pokladem byla truhla se čtenářskými plackami knihovny a zlatými čokoládovými mincemi,“ uvedl za organizátory Jindřich Juráš.

„Jako malá jsem chodila na Noc s Andersenem do městské knihovny.

A napadlo mě, že si to zopakují,“ vysvětlila motiv své účasti studentka dějin umění Zuzana Skotnicová. Knihy jsou nepostradatelné také pro studentku geoinformatiky Lucii Královou. „V poslední době na čtení nemám moc času, ale doma mám celkem velkou sbírku knížek,“ podotkla Králová.

Studenti a organizační tým strávili ve Zbrojnici zhruba deset hodin. Po uzavření knihovny ve 22 hodin měli její sály k dispozici až do večerky ve dvě hodiny ráno. Pro stylové dokreslení ústředního tématu se mohli před usnutím zaposlouchat do audioknihy Stevensonova Ostrova pokladů. Budíček byl nařízen na 5:45. (mav)

Foto: JIŘÍ ŠKROBÁK

Internacionalizace aneb Partnerství z druhého konce světa

Dokončení ze strany 1

„Vedení univerzity vytvoří vhodné podmínky, ale jenom aktivní přístup ze strany studentů i jednotlivých akademiků může zajistit, že budoucí plány nezůstanou na papíře,“ prohlásil Miller. Nevyužití šance by považoval za strategickou prohru i plýtvání energií.

V Číně se mu podařilo pokročit i ve snaze o otevření informačních kanceláří Univerzity Palackého v prostorách poboček CzechTourismu v Pekingu a Šanghaji. „Evropské vzdělání je v Číně vnímáno jako atraktivní. A investice do studia u nás je řádově nižší než na západních univerzitách, ale v řadě oborů stejně kvalitní, nebo dokonce kvalitnější. Třeba v medicínských nebo přírodovědných oborech,“ řekl již dříve Miller.

Chceme více zahraničních studentů i vědců

Na olomoucké univerzitě dnes studuje přibližně 1500 zahraničních studentů bez mobilit, tedy Erasmu. „Většinu

jich tvoří studenti ze Slovenska. Počet zahraničních studentů bez slovenských studentů je celkem 520,“ uvedla Zuzana Polanská z rektorátu. A cílem univerzity je navýšit jejich počet.

„Začali jsme čínskou cestou, ale snažíme se rozšířit portfolio směrem k Rusku a nabídli jsme stipendia Ukrajině. Snahou je ale zvýšit i počet zahraničních vyučujících,“ naznačila

prorektorka pro zahraničí Ivana Oborná. Podle ní chce univerzita v budoucnu nabízet také atraktivní programy pro zahraniční doktorandy.

Zastoupení mají cizinci i v nových vědeckých centrech v Olomouci-Holici. V Centru regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum tvoří zhruba pětinu zaměstnanců, v sousedním Regionálním centru

pokročilých technologií a materiálů dokonce 25 procent.

„Máme v plánu internacionalizaci centra ještě posílit zvýšením počtu pracovních míst pro zahraniční vědce. Tím zintenzivníme i spolupráci s pracovišti ve světě,“ uvedl Pavel Tuček z RCPTM. Výzkumná centra již přilákala vědce z Japonska, USA, Španělska, Itálie, Indie či Francie.

Foto: archiv JM

Počty zahraničních studentů na fakultách (včetně slovenských) v akademickém roce 2012/2013

CMTF	46
FTK	57
FZV	16
FF	385
LF	720
PdF	36
PF	80
PřF	175
celkem	1516

Zdroj: CVT, STAG

Anketa

JAK VNÍMÁTE ZMĚNU PŘI ZAVEDENÍ LETNÍHO ČASU?

Martina Bergerová 1. ročník FF

Nějak zvlášť mne to neovlivňuje. Svůj čas přizpůsobuji hlavně svému režimu a hodinami se moc neřídím. S touto změnou se tedy srovnávám docela dobře. Větší problém jsem měla se změnou letního a zimního času na střední škole, když jsem chodila pravidelně do školy. Teď mám nějaké přednášky a víc čas můžu přizpůsobit svému biorytmu.

Markéta Černíčková 3. ročník FF

Změna letního a zimního času mi nečiní žádné problémy, ani zdravotní ani žádné jiné.

Petr Líznar 3. ročník FTK

Změna letního či zimního času mi nevadí, ten letní nyní dokonce vítám. Je opět delší den a víc světla, to je přece fajn. Horší je to na podzim. Obecně s touto změnou však problém nemám.

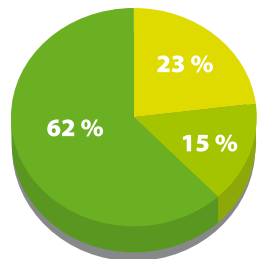
Jonáš Gajda 2. ročník FTK

Nemám s touto změnou žádný problém. Pokud jsem nevyspalý, tak rozhodně ne s ohledem na změnu letního a zimního času.

Aleš Kocián 1. ročník PdF

Se změnou času dnes nemám žádné problémy, dá se na tohle střídání zvyknout. Dříve to bylo složitější, když si člověk zapomněl posunout čas mechanicky, mohla mu změna času přinést řadu problémů. Často se mi například stávalo, že jsem vstal o hodinu dřív do školy, někdy naopak později. Díky tomu, že se počítače, mobily dnes automaticky aktualizují, je přechod jednoduchý.

Jak vnímáte změnu při zavedení letního času?

- Nemám s tím problém
- Za pár dnů si zvyknu
- Nesnáším to

Zastavte (letní) čas

Většina odpovědí v anketě Žurnálu Online vyzněla v neprospěch letního času. Z 250 respondentů jich 155 zatrhlo odpověď, že přechod na letní čas nesnáší. Podle článku na straně 2 si na letní čas špatně zvykají hlavně „sovy“. Ale je dost dobře možné, že s věkem se přechod na letní čas stává problematičtější. Z toho se dá usuzovat, že v anketě vzalo účast více sov než „skřivanů“, protože jen 57 hlasujících se změnou nemá problém, a možná i více akademiků než studentů. Do starých středoevropských kolejí se čas na hodinách vrátí 25. října.

Nová anketa se týká voleb do velkého senátu. Volili jste, budete volit? Jestli chcete, zvolte odpověď na www.zurnal.upol.cz (brz)

„Pracuje se málo a studenti se nevedou k samostatnosti“

MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Zakladatel české kvantové chemie a bývalý předseda Akademie věd Rudolf Zahradník strávil nedávno v Olomouci zhruba 25 hodin. Během nich si prohlédl Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů, na přírodovědecké fakultě zahájil prestižní přednáškový cyklus Rudolf Zahradník Lecture Series a převzal pamětní medaili Univerzity Palackého. Zdejší pobyt označil jako hodiny „nesmírně intelektuálně naplněného času“ a „radost v čisté krystalické formě“.

Pane profesore, co vás přivedlo k chemii? Je pravda, že velký vliv na to měly knihy Jaroslava Foglara?
Ano je. To bylo zhruba v roce 1941, kdy Foglar vydal Zápisník správného kluka. Bylo tam všechno možné, mimo jiné i příprava neviditelných inkoustů. Ten trik je velmi jednoduchý – máte bezbarvou chemikálii, rozpustíte ji ve vodě, napíšete dopis a příjemce přidá jinou, vyvolávací chemikálii a může obsah přečíst. To mě zaujalo.

Pamatuje si tedy na okamžik, kdy jste si řekl: Budu chemik?
Celkem ano. Každého kluka těší dělat různé pokusy, ale k tomu musíte mít sbírku chemikálií. Jak je jednou začnete sbírat, jste často polapení na celý život. Já jsem se během jednoho roku seznámil s pražskými obchody s chemikáliemi, které byly skvělé. Za pár korun nám tam prodali vše, co jsme chtěli. Dnešní děti mají situaci mnohem horší, neboť vše se pokládá za jedovaté. Opatrnost je samozřejmě na místě, ale současná opatření mi trochu připomínají křečovitou hysterickou náladu. My jsme to měli mnohem jednoduší.

Znalosti jste zřejmě zúročil na chemické průmyslovce, že?
Tomu předcházela praxe v chemické laboratoři u firmy Kalcium, kde mě naučili laboratorní prstoklad. Naučil jsem se tam nejen titrovat a pipetovat, ale i polarografovat. To bylo pro patnáctiletého kluka skvělé. Můj tatínek musel za války pracovat jako pomocný dělník v Německu. Rodina byla ve složité situaci, a proto padlo rozhodnutí, že půjdu na průmyslovou školu. Byla to skvělá škola, a to se týká nejen chemie.

Další významným krokem bylo studium na VŠCHT? Vstupoval jste na ni v roce 1948...
Pokud jde o tamní učitelský sbor, byl úžasný. Ještě dnes se mi při té vzpo-

Profesor Rudolf Zahradník. Nestor české chemie přednášel v Olomouci.

Foto: PAVEL KONEČNÝ

mínce točí hlava radostí. Byl tam ohromný organický chemik profesor Lukeš, geniální Otto Wichterle, profesor Hovorka a řada dalších, včetně mnoha vynikajících technologů s mezinárodní pověstí. Patřil jsem do ročníku, který měl jako první zavedenou specializaci fyzikální chemie. Mě už potom technologie nebavily, raději jsme chodili na vybrané přednášky z matematiky a fyziky. Nálada tam byla úžasná, i když doba byla těžká. Byli tam i šílenci, fanatici, kteří na zdi přitloukali plakáty s rysy zrůdnosti.

Měl jste štěstí na profesory, kteří vás vedli a inspirovali. Ale stejnou roli jste sehrál i vy pro řadu vašich studentů. Co pro vás bylo v této pozici nejdůležitější?
Vždy jsem byl přesvědčen, že přednášející na vysoké škole má povinnost předat studentům vše, co je slušné, a to v celém rozsahu. Nejenom tedy třeba chemii, ale probírat i věci z oblasti všeobecného vzdělání. Snažil jsem se studenty motivovat ke studiu cizích jazyků a být jim příkladem i jinak. Třeba jsem jim říkal, že jestli se někdo přizná, že nebyl rok na koncertu komorní hudby, budu ho týrat a bude muset zkoušku opakovat. Takovýto hloupý humor jsem měl rád. Ale třeba vel-

ké porozumění pro mé studenty měla i moje manželka. Takže kdykoliv to šlo, zvali jsme je k nám.

Nechybí vám tento přístup na dnešních vysokých školách?
Je to smutné, ale chybí. Mnoho učitelů navíc chodí přednášet bez hlubšího prožitku a vytváření vášnivého zaujetí pro učivo. Je dost velké procento přednášek, které nejsou hodnotné.

Čím si to vysvětlujete?
Je to v lidech. Pokud se někdo vymlouvá na velký počet studentů, ať tu práci nedělá. Také dnešní audiovizuální prostředky se používají nadměrně. Přece když budu učit integrály, nemůžu to promítat. Na to jsou skripta a učitel má přinášet strhující příklady s velkým důrazem na to, kde jsou myšlenkové přechody a komplikace. To je potřeba poctivě vyložit vlastní pusou a s vlastní fantazií. To se často neděje.

Co vidíte jako největší problém vědy?
Mě velmi mrzí, že je málo vůdčích typů v tom dobrém slova smyslu. Šéf katedry má vědět trvale, co členové jeho katedry dělají, a nedat se ošidit. Když to nedělá, je špatný vedoucí. Když děkan nemá kontakty se všemi ústa-

vy fakulty, není to dobré. Bohužel se to často děje. Někteří lidé jsou určitě hodně přetíženi, ale na druhé straně je řada těch, kteří si odvykli pracovat. Například v mých skupinách začínal pracovní týden v pondělí ráno a končil v neděli večer. A když vrcholila nějaká práce, dělalo se po nocích. Je třeba, aby lidé více pracovali, ale přitom se nestávali barbary. Platí to i o studentech. Nedovedu si představit sebechytřejšího studenta, že by mu stačila hodina samostudia denně. To nestačí ani v tercii nebo kvartě. Pracuje se málo, studenti se vedou málo k samostatnosti. My jsme například jako studenti měli cizí jazyk najít ve skriptech chyby. Je třeba jít do hloubky. Člověk má být na kohokoliv milý a laskavý, ale na sebe musí být surový. Chodit spát pravidelně před půlnocí, to pro mě bylo nemyslitelné.

Ačkoliv jste chemik, kladete velký důraz na matematiku a fyziku...
Dnešní chemie je prolezlá matematikou a fyzikou. Mám-li být chemik, který za něco stojí, musím být schopen udělat náročnou syntézu, určit příměs chromu v oceli, ale musím umět řešit i úkoly vyslovené fyzikální povahy. Když k tomu nebudu dobře vzdělaný matematicky, tak to nepůjde.

prof. Ing. Rudolf Zahradník, DrSc. (*1928)
Vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze, od roku 1961 byl pracovníkem Ústavu fyzikální chemie a elektrochemie Jaroslava Heyrovského. Svoji vědeckou činnost zaměřil zejména na teoretickou kvantovou chemii. V roce 1993 byl zvolen předsedou Akademie věd ČR, ve funkci působil do roku 2001. Byl rovněž zakládajícím členem a v letech 1994 až 1997 předsedou Učené společnosti ČR. Je autorem více než 300 odborných článků a asi desítky odborných knih.

Jak si podle vás stojí současná česká chemie?
Já bych řekl, že slušně. Když například vidím olomoucké Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů, tak tamní vybavení je úžasné. Mládež, která tam pracuje, je z celého světa. V tuzemsku je ještě několik pracovišť na takové úrovni, ale je jich málo. Mělo by jich být místo deseti procent alespoň třicet. Ale tradičně si chemie v tuzemsku vždy stála dobře.

Když jste odcházel z akademie, věřil jste, že vaši následovníci budou mít snazší situaci. To se ale nestalo.
V tom jsem se velice zklamal. Není to tak, protože vždy se najdou lidé nejen nezdvorní, ale i polovzdělání, kteří mluví o věcech, o nichž nemají zdání, ale zato mluví suverénně. Radujme se z toho, že vedle Akademie věd jsou v zemi desítky ústavů jako center vzdělanosti, a neutočme na to. Dokud se nenajde politik velké formátu, který řekne, že školství a kulturu musíme skutečně podpořit, nebude to v pořádku. My Češi nemůžeme udělat na zdatný svět ničím jiným dojem. V kultuře, umění, vzdělávání je ale často vidět velká bída, což je hanba.

Měli by vědci více bouchnout do stolu? Nejsou vůči politikům příliš pokorní?
Ano, jsou. A je to neomluvitelné. Je třeba bouchnout do stolu, samozřejmě při zachování zdvořilosti, poctivosti v debatě. Na pokoru vědců a učitelů politikci hřeší. Také proto první oblastí, které navzdory předvolebním slibům berou jako první, je školství. Je nutné je také informovat o tom, proč je to osudově důležité obecně a pro tuto zemi dvojnásobně.

Je hlad ostřejší než skalpel? Zkušenosti Rostislava Zabloudila s hladovkou

Rostislav Zabloudil přestal jíst, aby zničil podezřelá ložiska v játrech. Ve své knize Hlad naděje uvádí, že během 82 dní hladovění zničil i dva vředy na dvanácterníku, kožní bazaliom, znaménka a bradavice a vyřešil si problém s karpálními tunely i podezřením z karcinomu prostaty. Zatím bez recidivy. Za účasti profesorů biologie Vítězslava Bičíka a farmakologie Jaroslava Jezdinského o tom bude mluvit v aule filozofické fakulty.

„Že jsem vážně nemocný, jsem se dověděl při preventivní prohlídce. Nechtěl jsem přistoupit na chemoterapeutickou léčbu a rozhodl se, že s neoslabeným

Foto: MILADA HRONOVÁ

imunitním systémem prvně podstoupím cestu alternativní medicíny – zahájil jsem hladovku. Věřil jsem, že na chemoterapii mám ještě dost času,“ uvedl absolvent olomoucké historie a geografie Rostislav Zabloudil. Alternativní léčba jej doposud neoslovovala.

Zajímavé, shodli se biolog i farmakolog

V první čtyřicetidenní hladovce s pitím pouhé destilované vody a ve druhé dvaatřicetidenní Breussově dietě s bylinnými čaji a ovocnými i zeleninovými šťávami ztratil Zabloudil 28 kilogramů své tělesné váhy. Podle biologa Vítězslava Bičíka je velká škoda, že při tak drastickém hladovění nesledoval Zabloudila tým lékařů, který by zjišťoval změny v poměrech krevních složek, v cirkulaci krve nebo analyzoval moč.

„Víme, že energetická potřeba rakovinových buněk je daleko větší než potřeba buněk ostatních. Hladovkou tyto buňky logicky trpí nejvíce. Víme také, že tělo prvně nikdy nesáhne na srdce,

mozek, ale na to, co považuje za nepotřebné. Nejdříve tedy odbourá sacharidy, tuky, poté sáhne do svalové hmoty, bílkovinu si skutečně může vzít například z mateřských znamének, vředů a jiných nepotřebných a patologických struktur. Mí studenti však zároveň vědí, že když vloží erytrocyt, základní krevní element, do destilované vody, je během chvíle zničen. Takové prostředí tedy muselo ničit tkáň i v Zabloudilově zaživacím traktu,“ řekl Bičík.

Pro biology je podle něj výsledek Zabloudilovy hladovky pozoruhodný. Je zároveň přesvědčen, že mezi živými je Rostislav Zabloudil především proto, že jeho trénovaný organismus je velmi odolný, a navíc Zabloudil disponuje obrovskou vůlí.

„Vždy projevoval zájem o přírodu a pobyt v ní spojený s pohybovými aktivitami. Plave v ledové tříšti, když je minus patnáct, šplhá po laně bez přírazu, je náčelníkem českých Zálesáků. Je v úžasné kondici. Skutečně, ne každý by tak drastickou hladovkou vydržel. Co vše se v jeho

těle odehrálo, nikdo neví a je to škoda,“ dodal Bičík.

Druhý hlad je nebezpečný

Hlad naděje s podtitulem Deník hladovějícího se čte jako detektivní román. Rostislav Zabloudil při hladovění ztrácel zpočátku každým dnem až jeden kilogram váhy, později se váhový úbytek zmenšoval. Zabloudil ve své knize píše, že jeho tělo spořilo v posledních dnech už skutečně, kde se dalo. Destilovaná voda, tedy voda bez jakýchkoliv živin, ale i základních minerálních látek celý proces podle Zabloudila urychlovala.

Na začátku hladovění máte velmi brzy ukrutný hlad. Pak tělo přejde na endogenní výživu a zjistíte, že hlad polevil. V tomto období tělo šetří, kde může.

„Máte závratě, zimnici apod. Po probuzení tělu například chvíli trvá, než pochopí, že potřebuje energii na pár kroků, musíte chvíli počkat, než mozek zareaguje. S postupující hladovkou máte problémy i s dechem,“ připustil Zabloudil své nelehké zdravotní stavy.

Za pár týdnů organismus na hlad zareaguje opět silným hladem a to je podle Zabloudila pravý moment, aby člověk hladovku přerušil. „Organismus by už sáhl do životně důležitých funkcí a to je nebezpečné,“ uvedl Zabloudil.

Ke knižnímu zpracování příběhu Rostislava Zabloudila došlo šest let poté. Kvůli časovému odstupu potřebnému k prověření dlouhodobosti uvedených ozdravných účinků. Podle profesora farmakologie Jaroslava Jezdinského je Zabloudilova publikace užitečná, zdůrazňuje ale, že účinnost léčebné hladovky u nádorových onemocnění je alternativou a nebyla dosud objektivně hodnocena. „Zdůrazňuji, že léčebná hladovka může přinést řadu problémů osobních, rodinných i společenských. Pro řadu zejména starších a nemocných lidí rozhodně vhodná není,“ podotkl Jezdinský.

Beseda s 74letým historikem, pedagogem a podnikatelem Rostislavem Zabloudilem se uskuteční 10. dubna od 18:30 v aule filozofické fakulty. Vstup je bezplatný. (map)

Academia film Olomouc: O hvězdách a s hvězdami

MARTINA ŠARADINOVÁ

Hned několika rekordy se může ještě před svým zahájením pochlubit mezinárodní festival populárně-vědeckých filmů Academia film Olomouc, který se uskuteční od 15. do 20. dubna. Počet projekcí a programových bloků dosáhne rekordního čísla 150, přijede nejvíce hostů v dosavadní téměř padesátileté historii festivalu a nezvykle vysoké je i množství přihlášených soutěžních snímků – šplhá téměř k pěti stům. Publiku se představí prvotřídní vědci i popularizátoři vědy v čele s teoretickým fyzikem Lawrence M. Kraussem.

„Academia film Olomouc se obrovským způsobem rozrůstá. Jádrem samozřejmě zůstávají filmy, ale festival je také velkou popularizační akcí, která vědu představuje z mnoha různých úhlů. Díky tomu stoupá zájem tvůrců i vědců k nám přijet, navázali jsme také kontakty s tuzemskými science centry,“ uvedl dramaturg festivalu Jakub Ráliš.

Oslava Carla Sagana i astronomie

Diváci se mohou těšit na deset programových sekcí. Hlavní programovým blokem bude Kosmos, který oslaví osmdesáté výročí narození amerického vědce, astronoma Carla Sagana, tvůrce kultovního populárně-naučného seriálu Cosmos. Hold chtějí ale organizátoři vzdát i astronomii a kosmologii obecně. „Smyslem je ukázat, jak se za posledních patnáct let poznání posunulo výrazně dále. I když současně musíme přiznat, že o vesmíru toho stále víme velmi málo,“ řekl ředitel festivalu Jakub Korda. Festivalu se rovněž zúčastní Saganův prvorozený syn Dorion,

Fyzik Lawrence M. Krauss
Foto: archiv AFO

kteří zavzpomíná na svého fenomenálního otce, ale také se představí jako autor vědeckých knih. Připravena je kinopremiéra prvního dílu série Kosmos: Časoprostorová odysea.

Krauss uvede film Unbelievers

K programovým tahákům bude bezesporu patřit vystoupení Lawrence M. Krausse, jenž patří mezi světovou špičku vědecké popularizace a v Evropě téměř nevystupuje. „Jeho přednáška pro nás byla naprostou prioritou. Přestože byl ochoten svůj honorář za vystoupení snížit na desetinu své obvyklé ceny, jeho návštěvu umožnila až pomoc Nadačního fondu na podporu vědy Neuron. I díky němu značka AFO nabírá na síle a dokazuje, že skutečně může přitáhnout geniální mozky a popularizátory z celého světa,“ tvrdí Ráliš.

Krauss na festivalu uvede film Unbelievers, jehož je hlavním protagonistou. Spolu s Richardem Dawkinsem, Woody Allenem a Stephenem Hawkingem v něm cestují po světě, aby přednášeli o důležitosti kritického a racionálního myšlení, které ostře kontrastuje s náboženstvím a pověrami.

K dalším významným hostům patří například Jennifer Gardy, biologka a moderátorka kultovní série kanadské televizní stanice CBC *Nature of Things*. Přiveze s sebou nejen hlavní producentku pořadu Sue Dando, ale rovnou také celý štáb, který bude v Olomouci pro nejstarší kontinuálně vysílaný pořad o vědě natáčet.

Vědou se bude žít nejen na univerzitě

Organizátoři festivalu slibují, že vědou a filmem bude žít značná část města. Kromě projekcí a setkání s vědci i filmaři bude připraven molekulární bar, 3D tiskárny, výstavy, počítačové hry, pozorování oblohy, vědecké kavárny i koncerty.

„Mimo Konviktu budeme mít tradiční projekční místa v kině Metropol a ve Vlastivědném muzeu. Pro Horní náměstí pak máme připravenou speciální vědeckou kinokavárnu. Doufáme, že se nám opět podaří zvýšit počet registrovaných účastníků, kterých bylo loni téměř čtyři tisíce,“ doplnil Korda.

Na významu získává programová část Industry 4Science. Setkají se

Programové bloky

Domácí mazlíčci

Skoro každý z nás má zkušenost s domácím mazlíčkem, ať už ho vlastníme my anebo někdo z našich příbuzných. Každého proto jednou napadne otázka, proč vlastně máme tak rádi psy, kočky nebo jakékoliv jiné zvíře chované v domácnosti jako mazlíčka. Dokumenty BBC z prestižní série Horizon Tajný život psa a Tajný život kočky objasňují nejen naši náklonnost k nim, ale zajímají se i to, čím jsou tato zvířata tak specifická.

Paměť

AFO bude zkoumat paměť a zapomínání jako neurologické i kulturní fenomény. Uváděné snímky rozkrývají zásadní roli paměti při utváření lidské identity, zapojí diváky do zkoumání nespolehlivosti vzpomínek a subjektivních očitých svědectví. Dvojdílný dokument televize HBO Projekt Alzheimer: Síla vědy uvede britský neurolog a známý televizní moderátor Jack Lewis.

Podoby lásky

Festival představí fenomén lásky z několika různých úhlů a poukáže na neuchopitelnost a nevysvětlitelnost lásky jako takové. Dramaturgie sekce je cíleně koncipována tak, aby dokumenty opomíjely náhled přírodních věd, které obvykle téma zpracovávají skrze chemii a biologii. Čtyři dokumentární snímky nabídnou reflexi nejrůznějších podob lásky v současném světě.

Nespavost

Chronická nespavost je jedním z nejzávažnějších onemocnění současnosti. Nejen že vede ke ztrátě životního elánu, k poklesu výkonnosti a sebevraždám, ale je rovněž příčinou dopravních nehod a řady sekundárních onemocnění. Blok filmů a doprovodný hudební program představí klinické příčiny nespavosti, stejně jako proměny životního stylu, které ji způsobují a provázejí.

Industry 4Science

I letošní ročník AFO zprostředkuje ojedinělé setkání vědců a popularizátorů s profesionály z oblasti audiovizí. Sekce nabídne desítky panelů, workshopů, přednášek a besed, jež budou reflektovat aktuální trendy v oblasti komunikace vědy. Mezi hosty letos bude figurovat i internetová hvězda Derek Muller. Jeho pop-vědecký kanál Veritasium má na YouTube milionovou sledovanost.

Music is science!

Ani letošní ročník AFO se neobejde bez hudebního doprovodu. Ještě před tím, než festivalové centrum roztančí britský producent Sophie, kterého nejvýznamnější hudební magazíny a servery loni katapultovaly do role elektro-dance-popové hvězdy, vystoupí na AFO laureáti hudební ceny Apollo 2013 Bratři Orffové a zahraniční interpreti, kteří nedělají z hudby vědu, ale hudbu z vědy.

Carl Sagan

Foto: archiv AFO

v ní profesionálové z oblasti filmového a televizního průmyslu s popularizátory vědy z řad předních výzkumníků a akademických pracovníků.

„Prostřednictvím naší industry platformy chceme dát příležitost vědeckým pracovníkům popularizovat aktuální výzkumy prostřednictvím audiovizí a zároveň nabídnout zástupcům filmového a televizního průmyslu zásobárnu atraktivních

témat z oblasti vědy a výzkumu. Mladým filmařům se zájmem o vědecký dokument pak nabízíme možnost konzultovat svoje náměty a projekty s předními evropskými specialisty z řad televizních producentů,“ vysvětlil Ráliš. Podle Kordy již producenti AFO vnímají jako místo, kde mohou svůj film dostat na trh a kde také naváží důležité kontakty.

Paco de Lucía y Olomouc

Paco de Lucía, artista español, una de las mejores guitarras que tenía este planeta, murió en febrero, de repente, mientras descansaba en una playa mexicana con sus hijos. Elegancia, belleza y dedicación fue la semilla que repartió por todos los escenarios del mundo. Uno de esos, uno de los últimos, fue Olomouc, el pasado verano, en la plaza Alta. En aquella tarde, cuando la noche y el día se confundían, Paco de Lucía y sus músicos subieron al escenario con su arte, el de una tierra lejana: España, para fundirse con la atmósfera morava. Do you like it? Fue una pregunta al público, en medio del concierto, las únicas palabras que pronunció el maestro aquella noche, acostumbrado a hablar con su guitarra.

¿Qué hizo de Lucía antes del concierto? No lo sé, pero podemos imaginarlo. En un restaurante le dieron queso de Olomouc. Lo olió, lo comió, se quedó pensando. Al terminar el almuerzo le dieron un poco de Slivovice. Lo olió, lo bebió, y dijo: “esto alegra el alma”. Quiso pasear junto al río, en las afueras: “dobry den, maestro”, le reconocieron desde una piragua, sonrió de Lucía. Y en aquella orilla, junto al suave sonido de las aguas, el maestro volvió a pensar, se tumbó un rato, durmió su siesta.

Creo que sí, aunque solo lo imagino, que en aquella tarde de verano antes del concierto, lejos del mar que le vio nacer, de Lucía sintió Moravia. Y allí, mientras soñaba que el río le traía una notas musicales, despertó de repente con una nueva melodía, una melodía que iba a estrenar en su próxima gira, una melodía que ya nunca sabremos cómo sonaba.

Daniel Esparza

odborný asistent Katedry romanistiky FF UP

Paco de Lucía a Olomouc

Paco de Lucía, španělský umělec, jeden z nejlepších kytaristů, které kdy měla tato planeta, zemřel náhle v únoru, když odpočíval na mexické pláži se svými dětmi. Eleganci, krásu a oddanost rozdával na všech světových scénách. Jedna z nich, jedna z posledních, byla minulé léto v Olomouci na Horním náměstí. Toho večera, kdy splývaly den a noc, Paco de Lucía a jeho hudebníci vyšli na jeviště se svým uměním ze vzdáleného Španělska, aby ho spojili s moravskou atmosférou. Do you like it? To byla otázka k publiku, v polovině koncertu, jediná slova, která mistr vyslovil té noci, zvyklý mluvit svou kytarou.

Co dělal de Lucía před koncertem? Nevím, ale můžeme si to představit. V jedné restauraci mu dali tvarůžky. Přičichl k nim, snědl je, zamyslel se. Po obědě mu dali trochu slivovice. Přičichl k ní, vypil ji a řekl: „Potěší duši“. Chtěl se projít kolem řeky na předměstí. „Dobrý den, maestro,“ poznali ho z jedné kánoe. De Lucía se usmál. Na tom břehu za jemného zvuku vody se mistr opět zamyslel a na chvíli si lehnul, zdříml si siestu.

I když si jen představuji, myslím že toho letního večera před koncertem, daleko od moře, které bylo u jeho zrození, de Lucía cítil Moravu. A tehdy, zatímco snil, že mu řeka přináší noty, se náhle probudil s novou melodií, melodií, kterou by představil na svém dalším turné, melodií, kterou nikdy nepoznáme.

15. Vejdovského olomoucký vědecký den

V sobotu 22. 3. 2014 se v prostorách PF UP uskutečnil 15. Vejdovského olomoucký vědecký den. Významného setkání předních českých sítnicových specialistů i ostatních oftalmologů se letos zúčastnilo 380 lékařů z Česka, Slovenska i Německa. Bylo předneseno 29 odborných sdělení. U osmi z nich byli autory pracovníci Oční kliniky LF UP a Fakultní nemocnice Olomouc (FNOL). Setkání bylo rozděleno do čtyř bloků: venózní okluze sítnice (uzávěr žil odvádějících krev z oka), odchlípení sítnice a diabetická retinopatie (poškození sítnice cukrovkou) – 1. část, diabetická retinopatie – 2. část a varia. Na konci prvního bloku proběhla panelová diskuse na téma venózní okluze sítnice moderovaná přednostou Oční kliniky LF UP a FNOL prof. Jiřím Řehákem.

První blok uvedl souborným referátem doc. Matúš Rehák (Universitäts-Augenklinik, Charité – Campus Benjamin Franklin, Berlin). Prevalence

(výskyt) okluze sítnicové vény (OSV) je 5,2 na 1000 osob. Ve světě je jí postiženo 16,4 milionu osob, přičemž výrazně dominuje kmenová okluze sítnicové vény (KOSV, uzavření kmene žíly odvádějící krev z oka), nad většinou okluzí sítnicové vény (VOSV, uzavření jen některého z přítoků sítnicové žíly). Prevalence výrazně stoupá s věkem. Nejvíce jsou ohroženy osoby nad 70 let. Základem léčby je kompenzace přidružených onemocnění (vysokého krevního tlaku, zvýšené hladiny cholesterolu v krvi, cukrovky a obezity) a eliminace ovlivnitelných rizikových faktorů (kouření). Samotná oční léčba patří do rukou specialisty, který na základě typu okluze a dalších vyšetření rozhodne, zda je pro pacienta vhodné ředění krve (užívání tablet), laserové ošetření sítnice, odstranění sklivce, injekce léku do sklivce, nebo kombinace několika metod. V dalších přednáškách tohoto bloku se přednášející podrobně věnovali

příčinám OSV, jejím prognostickým faktorům a léčbě.

Ve druhém bloku organizovaném MUDr. Oldřichem Chrapkem (vedoucím lékařem vitreoretinálního centra Oční kliniky LF UP a FNOL) jsme měli možnost získat informace o anatomických a funkčních výsledcích operací odchlípené sítnice. Odchlípení sítnice je akutní stav v očním lékařství, kdy by měla být operací ochlíněná sítnice opět přiložena. Bez operace dojde k oslepnutí postiženého oka.

Ve třetím a čtvrtém bloku byla mimo jiné věnována pozornost léčbě diabetického makulárního edému (otok centra sítnice při cukrovce). Aktuální možnosti léčby je, kromě kompenzace cukrovky a přidružených onemocnění (zejména vysokého krevního tlaku, zvýšené hladiny cholesterolu v krvi a obezity), laserového ošetření sítnice a odstranění sklivce, nově také použití intravitreálně aplikovaných depotních steroidů a anti-VEGF (injekce dlouhodobě působících protizánětlivých látek nebo protilátke proti vaskulárnímu endotelovému růstovému faktoru do sklivce).

Ceny za nejlepší přednášky mladých oftalmologů (do 35 let) s vitreoretinální problematikou v roce 2013, udělovanou Českou vitreoretinální společností (ČVRS), převzali z rukou prezidenta ČVRS prim. Jana Ernesta: 1. místo MUDr. Martin Šín (Olomouc), 2. MUDr. Zuzana Pešková (Plzeň), 3. MUDr. Zuzana Hlaváčková (Praha).

15. Vejdovského olomoucký vědecký den byl stejně jako předchozí ročníky příležitostí k výměně zkušeností a přínosem v našem profesním životě.

Náš velký dík patří zejména Konferenčnímu servisu UP za příkladnou organizaci konference.

Petr Mlčák, Oční klinika LF UP a FNOL

Na fotografii (zleva): prim. Jan Ernest (Praha), doc. Petr Kolář (Brno), prof. Jiří Řehák (Olomouc), doc. Matúš Rehák (Berlin) Foto: VILÉM GROHMAN

Haiti, země na druhé straně světa

Svět očima zkušeností studentů katedry rozvojových studií.

V září minulého roku jsem dostala možnost vycestovat na tři měsíce do nejchudší země západní polokoule. Jednalo se o můj první výjezd do rozvojové země. Kolem sebe jsem většinou slyšela: „Když na Haiti přežiješ, přežiješ všude.“ Nevěděla jsem, co mě čeká. Ve sdělovacích prostředcích se o Haiti dozvídáme jen ve spojitosti s přírodními katastrofami, obrovskou chudobou a politickými nepokoji. Přes to všechno jsem se na svou dobrovolnickou činnost

těšila. Na Haiti jsem odjela díky finanční podpoře Vavrouškova stipendia a zahraniční mobility s českou organizací Fidcon, která realizuje projekt Praga-Haiti zaměřený na vrtání studní v nejchudším a nejsušším severozápadním regionu.

Jelikož nejsem prototyp vrtače a nerozumím ani technickým věcem jako oprava aut a strojů, čekaly mě úplně jiné, do této doby nerealizované úkoly. Prvním z nich bylo testování kvality vody ve vyvrtaných studních, ale také v původních zdrojích, které lidé používali dříve. Chemii jsem naposledy měla na střední škole, a tak jsem si před odjezdem musela zjistit, co a jak se testuje. Mým druhým úkolem bylo mapovat severozápadní haitský region, protože na Haiti je obecně problém s daty a mapami. Mapovala jsem skrze Openstreet

mapy, které umožňují mapování i úplným začátečníkům a hlavně všechny informace v nich zadané se využívají pro humanitární účely. Posledním a neméně zajímavým úkolem byl můj vlastní výzkum pro vypracování diplomové práce. Kvalitativní výzkum si kladl za cíl zjistit, jaký vliv má nová studna ve vesnici v aridní oblasti, kde dříve lidé pro vodu museli chodit dvě až tři hodiny.

Odjížděla jsem tedy se třemi úkoly, ale ve skutečnosti jsem jich dělala daleko více. Setkávala jsem se s mezinárodními organizacemi, připravovala projekty s OSN, učila ve škole. Haiti mi rozšířilo mé obzory i samotný pohled na svět. Snažila jsem se toho poznat co nejvíce. Stýkala jsem se tedy s vyslanci, bydlela jsem v nejrůznějších církevních komunitách. Nejvíce času jsem se ale snažila trávit s těmi nejobyčejnějšími lidmi ať už ve slumech hlavního města, nebo v nejchudším severozápadním regionu Haiti, kudy nevedou silnice, žádné organizace tam nechtějí pracovat a běloch v takových místech vypadá, že si spletl cestu.

Pracovat v takové zemi nebylo vůbec jednoduché. Často jsem si sáhla až na dno, ale i přes všechny obtíže a nepohodu to byly mé nejhezčí tři měsíce a věřím, že ne poslední. Mnoho věcí tam nefunguje a výsledky vlastní práce vidíte jen nepatrně, i když své povinnosti plníte na 120 procent. Nic z toho negativního mě neodradilo a chci se Haiti věnovat dál.

Skrze svou dobrovolnickou činnost jsem získala cenné životní i pracovní zkušenosti, poznala jsem zajímavé lidi a následně získala pracovní uplatnění.

Kristýna Lungová

Vyplňování výzkumných dotazníků s dětmi. Výzkum věnován problematice vody v aridní oblasti. Foto: archiv KL

Přidejte se a běžte Českem!

RUNCZECH

www.runczech.com

RunCzech běžecká liga

Mattoni 1/2Maraton Olomouc 5. ročník | 21. června 2014

Štafeta | 2Run | dm Rodinný běh | Moravia Sport Expo

OLMOUC **Olomoucký kraj** **2014 PRAGUE**

Titulární partner: **MATTONI**

Titulární partner Rodinného běhu: **dm**

Hlavní partneri: **VW**, **adidas**, **SPORTSIVO**, **BIRELL**

Hrdý partner: **UNIVERZITA PALACKÉHO**

Oficiální partneri: **O2**, **letišť Praha**, **ČEZ**, **DHL**, **ČD**, **RADEBY**, **TH COLLECTION**

Oficiální mediální partneri: **Radiožurnál**, **Forbes**, **DNES**

Patroni: **Česko**, **CzechTourism**, **AFS**

PR 1408

Děkan Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci vypisuje

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA MÍSTA VYSOKOŠKOLSKÝCH UČITELŮ:

- **vedoucí Katedry společenských věd** – docent nebo profesor
- **docent nebo profesor Katedry společenských věd** pro obor filozofie – úvazek 1,0
- **docent Katedry anglického jazyka** pro obor anglický jazyk nebo literatura anglicky mluvících zemí – úvazek 1,0
- **asistent, odborný asistent nebo docent Katedry antropologie a zdravotvědy** pro obory: výchova ke zdraví – úvazek 1,0 | zdravotněd. předměty – úvazek 1,0 | výchova ke zdraví – úvazek 0,5
- **odborný asistent Katedry společenských věd** pro obory: historie se zaměřením na současné československé a české dějiny a didaktika dějepisu – úvazek 1,0 | pedagogika se zaměřením na didaktiku společenských věd – úvazek 1,0 | odborný asistent Katedry českého jazyka a literatury pro obor morfologie, stylistika a komunikace – úvazek 1,0 | odborný asistent Katedry německého jazyka pro obor současný německý jazyk – úvazek 1,0
- **odborný asistent Katedry technické a informační výchovy** pro obor technická výchova (zaměřením na aplikaci matematických metod) a problematika profesní orientace v technické výchově – úvazek 1,0
- **odborný asistent Katedry hudební výchovy** pro obory: teorie a praxe hlasové výchovy – úvazek 0,5 | teorie, tvorba a interpretace nonartificiální hudby – úvazek 0,5

Požadavky: VŠ vzdělání v oboru, nejméně tříletá pedagogická praxe, komunikativní a organizační schopnosti, osobnostní a profesní předpoklady pro samostatnou pedagogickou a vědecko-výzkumnou činnost, publikační činnost a kvalifikační růst, znalost jednoho světového jazyka, u pozic odborný asistent titul Ph.D. výhodou

Předpokládaný nástup: září 2014

Příhlášky doložené strukturovaným životopisem, doklady o vzdělání, seznamem vědecké, odborné a publikační činnosti a přehledem odborné praxe zasílejte nejpozději **do 27. 4. 2014 na adresu:**

Univerzita Palackého v Olomouci – Pedagogická fakulta, osobní oddělení
Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

nebo na e-mail osobnipedf@upol.cz

PR 1409

ŽURNÁL Univerzity Palackého

Vychází každé druhé pondělí | Registrace: MK ČR E 12524, ISSN 1804-6754
Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc | IČ: 61989592
Předseda redakční rady: Petr Bílík | Vedoucí redakce: Pavel Konečný
Redakce: Biskupské nám. 1, Olomouc | Telefon 585 631 155 | E-mail: zurnal@upol.cz
Tisk: Tiskárna Budík Grafika, s. r. o. | Náklad 3 000 ks
VYTIŠTĚNO NA RECYKLOVANÉM PAPIRU

POTKÁME SE U MODRÉHO KONTEJNERU

Šplh: skvělá Veličková a neuvěřitelný Čepera

PAVEL KONEČNÝ

Univerzitní přebor ve šplhu dnes večer ovládli Michaela Veličková a Jan Čepera. Oba zvítězili na čtyř i osmimetrovém laně. Čepera navíc obhájil svá obě loňská prvenství.

Na startu dnes bylo 44 žen a 60 mužů. Většinou z prvního ročníku fakulty tělesné kultury, protože vyšplhat čtyři metry vysoko je podmínkou zápočtu. Celá tělocvična dnes hlasitě fandila a skandovala. K šílenství pak dováděli spolužáci na zemi ti, jimž v závěru docházely síly. Mezi nimi se našlo několik, kteří se k červené značce nedostali.

„Budou se to muset doučit a zopakovat si to. Dokud to nepředvedou, zápočet nedostanou,“ potvrdila garantka oboru Gymnastika Soňa Formánková. I podle ředitelky závodu Martiny Polákové by šplh měl být jakýmsi základem pro studenta tělesné kultury.

Veličková nenašla přemožitelku

Standardní výkony mladých žen byly kolem pěti šesti vteřin. Nejrychleji byla nahoře Michaela Veličková. „Měla jsem jisté ambice, ale na vítězství jsem to neviděla,“ řekla po závodech. Jak přiznala, na přebor měsíc trénovala na šestimetrovém laně. Studentka aplikované tělesné výchovy dělá navíc závodně skoky na trampolině a sportovní gymnastiku a také posiluje. „Nejčastěji vlastní vahou, na zebrinách nebo na hrazdě,“ vysvětlila.

Stříbrná Kristýna Dobrovolská byla spokojená i s druhým místem. „Jelikož jsem nemocná, šla jsem jen na účast, nepočítala jsem s tím,“ prohlásila. Jako malá dělala gymnastiku a dnes

Foto: PAVEL KONEČNÝ

potřebovala pouze zápočet. „Ale kdybych byla zdravá, tak vyhraju,“ tvrdila.

Obě si vyzkoušely i osmimetrový šplh až ke střeše, kde se ve výsledku mezi ně vklínila Tereza Máčalová.

Tři setiny pro Čeperu

Muži měli stejnou délku ztíženou tím, že startovali vsedě a šplhali bez přira-zu. Loňský dvojnásobný šampion Jan

Čepera netoužil po zápočtu, ale po vítězství. V prvním kole ale promáchl hned při startu a pokus vzdal. V tom druhém všechny předběhl.

Ondřej Hrazdil kvůli tomu skončil třetí. „Nevadí mi to. Je to i tak pěkné,“ prohlásil. Na závody přišel rovnou z atletického tréninku. „Sice jsem jen běhal, ale intenzivně, únava se projeví,“ popsal. I on přišel šplhat jen rekreačně, protože studuje ve druhém ročníku.

Štikou v rybníku byl 28letý Vlastimil Novosad z Valašského Meziříčí. Na fakultě bude studovat dálkově až

Výsledky 4 m

Michaela Veličková 4,84
Kristýna Dobrovolská 4,86
Vladimíra Pláničková 5,25
Jan Čepera 3,91
Patrik Thomas 4,09
Ondřej Hrazdil 4,41

Výsledky 8 m

Jan Čepera 9,42
Vlastimil Novosad 9,45
Petr Wolf a Patrik Thomas oba 13,00
Michaela Veličková 10,14
Tereza Máčalová 18,00
Kristýna Dobrovolská 18,04

od září. Policista a trenér boxu přijel do Olomouce za přítelkyní medičkou a zlákal ho leták. Na čtyřmetrové lano mezi studenty nemohl, protože kategorie „open“ se týkala jen delšího provazu. „Když vidím ty borce, nevím, jestli vyhraju,“ hodnotil své šance.

Po druhém kole byl na prvním místě. To už absolvoval vyzutý, protože každý gram je nahoře cítit. Pak si ale Čepera před druhým pokusem nechal z pověřivosti na hruď napsat jméno hlavní organizátorky. Loni jej měl na rameni. A vyhrál. Rozdíl činil tři setiny.

„Trénoval jsem pravidelně s kamarády na hrazdě. Nadáváme na učitele a u toho děláme shyby,“ smál se rodák od Moravského Krumlova s rozedřenými rukama. Příští rok zvažuje pokus o hatrick.

Medailemi ověnčení studenti kromě zápočtu získali i mimořádné stipendium 700, 500 nebo 300 korun za první, druhé a třetí místo v každé kategorii. Teprve budoucího studenta Novosada se to ale netýkalo.

Palubovka se změnila na taneční parket

Mistrovství republiky v kombinaci deseti tanců hostila 22. března Sportovní hala Univerzity Palackého. Ze tří stovek tanečnicků různých kategorií vystoupal nejvýše pár David Odstrčil – Tara Bohak z brněnské Komety, který obhájil i loňské prvenství.

Fraky, trpytky, flitry, nagelované vlasy, ale na druhou stranu výskot, pokřiky, fandění, transparenty. Spojení vysoce společenské události se sportovní atmosférou vytvořilo neopakovatelné kouzlo mistrovství.

„Radíme, pojď!“ skandovaly tribuny, když k sólovému jivu nastupoval olomoucký pár Radim Stupka – Tereza Jendrulková. Pár tanečního klubu Olymp, od něž se hodně čekalo, ale skončili na neoblíbeném čtvrtém místě.

„Čekali jsme aspoň třetí místo,“ řekl po závodech zlamane Radim, matulant Slovanského gymnázia.

Kromě nich se do finále dostali i kluboví kolegové Miroslav a Marie Hýžo-

vi, kteří skončili šestí. Do finálové šestice se naopak neprotančila se svým partnerem ani vítězka StarDance Olomoučanka Kristýna Coufalová, která závodí za DSP Kometa Brno.

„Připravili jsme se na soutěž, jak nejlíp umíme, a vyšlo to,“ prohlásil za česko-slovenský mistrovský pár David Odstrčil. S Tarou Bohak trénují denně, a to dvoufázově. Jejich nejoblíbenější tance jsou quickstep a jive.

Vicemistry se na olomoucké palubovce stali Ondřej Sliška a Daniela Valjentová z STK Gebert Ústí nad Labem (na snímku), bronz si odnesli Michal Drha a Klára Zámečníková z tanečního klubu Orel Telnice.

Mistrovství České republiky v jeho dvaadvacetileté historii hostila Olomouc podruhé. V obou případech je letos i v roce 2012 pořádal Klub sportovního tance Quick a spolupořádala Univerzita Palackého. (caf)

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Rekordní Velká cena Olomouce Baďurovi letos nepřála

Bývalý a možná i budoucí student fakulty tělesné kultury Martin Baďura. Foto: PAVEL KONEČNÝ

Nejvyšší dosavadní počet čtyř stovek plavců z Česka, Polska a Slovenska se minulý víkend sešel na olomouckém plaveckém stadionu na Velké ceně Olomouce. A padlo osm rekordů.

Plavalo se na 50, 100 i 200 metrů. Největší hvězdou byla plavecká jednička současnosti Simona Baumrtová. „Jela jsem do Olomouce s velkým očekáváním, plavu sedm disciplín a ráda bych překonala všechny rekordy,“ řekla studentka fyzioterapie z Univerzity Karlovy. V pěti případech se jí to podařilo.

„Další dva rekordy překonal zlínský Jan Jelínek a poslední rekord překonal Michal Rubáček ze Znojma,“ uvedl za pořadatele z SK UP Dušan Viktorjeník.

Důvěrně známý stadion

Mezi rekordmany se nakonec nezapsal český mistr Martin Baďura, který olo-

moucký bazén důvěrně zná. „Díky Dušanovi Viktorjeníkovi jsem mohl tady trénovat, když jsem byl na škole. Když cokoli potřebuji, tak sem můžu i teď, jsem tady rád,“ přiznal Baďura, který se na fakultu tělesné kultury znovu přihlásil a od listopadu by chtěl v kombinovaném studiu absolvovat trenérství. „Jezdím pravidelně na Velkou cenu Olomouce každý rok, akorát loni mi to nevyšlo. Žádný rekord tady bohužel nemám, ten mi vždycky uniká, ale několikrát jsem tady v minulosti vyhrál, teď poprvé ne,“ komentoval závod Baďura.

„Dnes se mi plavalo špatně, byl jsem po tréninku unavený. Skončil jsem čtvrtý na sto znak, což je moje hlavní trať,“ prohlásil po závodě. V padesátce a polohovém závodě se ale „na bednu“ dostal, skončil vždy třetí.

A jakou vodu má nejraději? Tu na mistrovstvích Evropy nebo světa. „Je zoxidovaná, probublává a taková lehčí, trochu nadnáší a jsou tam i rychlejší časy,“ svěřil se ostravský plavec.

Jediná a stříbrná

Třetí ročník Velké ceny města Olomouce a 43. ročník Memoriálu Jana Opletala přivítal oproti předchozímu ročníku dvojnásobný počet závodníků. V hlavním závodě 200 m polohový závod zvítězil teprve 16letý juniorský reprezentant Marek Osina z Komety Brno a Simona Baumrtová ze Slavia Chomutov.

Z olomouckých závodníků se na stupně vítězů prosadila pouze Kateřina Jandová v disciplíně 200 m znak. S časem 2:31,39 skončila na druhém místě. (caf)

Stane se

■ pondělí 7. dubna (15:00)
Workshop prof. Patricka Raleta na téma **Communication et Culture**. Zasedací místnost děkanátu FF UP.

■ pondělí 7. dubna (18:30)
Přednášku **The Old and New Horizons of Migrant Factory Workers in China** z cyklu Selected Topics on Contemporary China prosloví Jonathan Unger. KAS FF UP, místnost SV-A.

■ úterý 8. dubna (15:00)
Přednášku **Korpusový výskum slovenskej morfológie** prosloví doc. Jana Kesselová (FF PU, Prešov). FF UP, Křížkovského 10, posluchárna č. 18, zadní trakt.

■ úterý 8. dubna (18:30–20:00)
Constitution and Legal System. Přednáška Kay-Wah Chan. Katedra asijských studií FF UP, místnost 2.22.

■ středa 9. dubna (16:00)
Přednáškový večer **Epidemiologie v teorii a praxi**. Teoretické ústavy LF UP, Hněvotínská 3.

■ středa 9. dubna (17:00)
Přednáška Tomáše Prokúpků z cyklu Kája Saudek a (český) komiks: **Pokračovatelé, žáci, epigoni: vliv tvorby Káji Saudka na dvě generace českých komiksových tvůrců**. Café 87.

■ středa 9. dubna (18:30–20:00)
Foreign Investment Law. Přednášku z cyklu Selected Topics on Contemporary China prosloví Kay-Wah Chan. Katedra asijských studií FF UP, místnost 2.22.

■ středa 9. dubna (19:30)
Filmový klub uvede japonský animovaný film **Ponyo z útesu nad mořem**. UC UP, filmový sál.

■ čtvrtek 10. dubna (15:00–15:45)
Přednáška Zuzany Boturové **Porušování zdvořilosti jako komunikační strategie v politickém a mediálním diskurzu**. FF UP, posluchárna č. 18, Křížkovského 10.

■ úterý 15. dubna (13:15)
Přednáška Antonína Matznera, dramaturga Pražského jara, **Tvůrčí hudební dramaturgie**. Umělecké centrum, 2. poschodí, č. 239.

■ úterý 15. dubna (15:00)
Japonský systém řízení aneb jak se řídí japonská firma v Čechách. Přednáška Moniky Špičákové. Velká učebna FF UP.

■ úterý 15. dubna (18:15)
Bublinová ekonomika v Japonsku. Přednáší Monika Špičáková. Velká učebna FF UP.

■ středa 16. dubna (16:00)
Přednáškový večer na téma **Funkční a neinvazivní metody v gastroenterologii a hepatologii**. Teoretické ústavy LF UP.

■ středa 16. dubna (17:00)
Český komiks 1989–2013: programy, projekty, problémy. Pavel Kořínek z CSK ÚČLAV ČR a FF UP přiblíží proměnlivý „obraz českého komiksu“. Café 87. (lsk)

Univerzita zapsala do své historie Görana Sandberga

Čestný titul doctor honoris causa Univerzity Palackého obdržel na konci března profesor Göran Sandberg z Umeå universitet ve Švédsku, významný experimentální biolog (vlevo). Nejvyšší univerzitní poctu převzal za dlouholetou vědeckou spolupráci s přírodovědeckou fakultou a za výjimečný podíl na rozvoji jejích pracovišť. „Univerzity nejsou továrny na inovace. Mají především produkovat studenty, kteří jsou vyspělí a schopní udělat něco dobrého pro společnost,“ uvedl ve své doktorské řeči Sandberg. (mav)

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Univerzita má vlastní studentské rádio UP Air

Od 1. dubna má olomoucká univerzita vlastní rozhlasové vysílání. Zajišťují ho studenti převážně z filozofické fakulty. Naladit se dá prostřednictvím internetu na Play.cz nebo přes webové stránky www.upair.upol.cz. Zatím vysílá dvě hodiny denně.

Vysílání odstartoval pořad Anny Kociánové a Filipa Titlbacha Máme řeči jako Palacký. „Měli štěstí. Normálně bychom začínali od pondělka, ale vysílání odstartovali ti, co byli v týdenním programu rozepsaní na úterý,“ vysvětlila šéfredaktorka Zuzana Řezníčková. Rádio UP Air začíná s dvacítkou moderátorů, kteří většinou působí ve dvojicích. Strídají se v půlhodinových autorských pořadech, jen ty hudební mají hodinovou stopáž.

„V neděli jsme si nahodili téma a včera si chystali scénář. Asi tři hodiny,“ řekla k prvnímu vysílání

Kociánová. Podle Titlbacha měli ale natrénováno, protože svůj pořad dělali už o týden dříve „do zdi“.

Po nich přišel ke slovu pořad Jirky Žáka o poezii, v němž představil prostřednictvím improvizovaného rozhovoru Jana Buráně. V další hodině hrál country v Crossroads Jirka Severa. Po dvou hodinách vysílání skončilo. Podle statistik si první den naladilo UP Air celkem 450 posluchačů. Masovou poslouchanost očekávají studenti za rok.

Nápad vytvořit univerzitní rádio dostaly podle Řezníčkové souběžně dvě skupiny studentů. Jedna z katedry divadelních, filmových a mediálních studií, druhou tvořili posluchači žurnalistiky. „Chceme mít statut univerzitního rádia, i když vzniká na půdě filozofické fakulty. Chceme mít i studenty z jiných fakult, už se nám přihlásila jedna studentka mikrobiologie

a ozval se i někdo z právnické fakulty,“ řekla Řezníčková.

Univerzita uzavřela smlouvy s Ochraným svazem autorským a Intergramem, které právně ošetřují vysílání. Rozpočet činí asi šest

tisíc korun měsíčně. Spolkne hlavně poplatky a stream na internetu. V budoucnu by na provoz chtěla redakce vydělat crowdfundingem. „Doufáme, že se studenti složí na své rádio,“ prohlásila Řezníčková. (caf)

Foto: PAVEL KONEČNÝ

UNIVERSITAS PALASCAKIANA

Mediální obraz univerzity v odrazu zpětného zrcátka tiskového mluvčího Radka Palašáka

Mimosoudní gentlemanskou dohodou skončil spor mezi absolventem olomouckých práv Petrem Sojkou a Univerzitou Palackého. Někdejší student loni podal na svou alma mater správní žalobu kvůli údajnému nezákonnému zrušení jeho přijetí k doktorskému studiu. Univerzita se svému bývalému studentovi omluvila. Obě strany odmítly komentovat náhradu škody, kterou Sojka původně po škole požadoval. (**Deník, Hitrádio Orion, Kiss Morava, Lidové noviny, MF Dnes** | 1. 4.) **Spor se mohl táhnout roky. Ale moudřejší ustoupil.**

■ „V ragby jako jednotlivce neznámáš vůbec nic,“ reagoval na své zvolení nejlepším sportovcem Vyškova za rok 2013 Martin Kovář. Dvaadvacetiletý student fakulty tělesné kultury je kapitánem vyškovského ragbyového mužstva a českým reprezentantem. (**Vyškovský deník** | 20. 3.) **Vice Kovářů, méně individualistů. Nejen v ragby.** ■ Za absurdní považuje stávající dělení Olomouce na několik volebních obvodů politolog z olomoucké filozofické fakulty Karel Páral. Skutečnost, že obyvatelé Neředína dosud volili úplně jinou kandidátku než Hodolanští, přestal po dvaceti letech dávat smysl i občanským demokratům. Rozdělení je silně diskriminační pro menší politické subjekty. Hodlají proto navrhnout sjednocení Olomouce do jediného obvodu. (**Deník, Český rozhlas** | 23. a 29. 3.)

Dobrá zpráva bez ohledu na to, že za ní stojí zlá kalkulačka chřadnoucí strany. ■ Efektivnější a lacinější způsob získávání laktoferinu z mléka znají vědci z Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů. Cennou bílkovinu, která zabíjí některé patogeny a podporuje funkci

imunitního systému, dovedou získat v nejlepší kvalitě a čistotě díky nanočásticím železa. Nová technologie by mohla z českých mlékáren udělat významného hráče na miliardovém trhu. (**Technet** | 31. 3.) **A co na to české krávy?** ■ Studenti Univerzity Palackého budou dostávat nižší bytovací stipendium. To se jim sníží o 200 korun měsíčně na úroveň, kterou škole posílá ministerstvo školství. Naopak zvýšení výdajů od září čeká posluchače UP, kteří budou chtít bydlet na kolejích. Cena kolejního stoupne v průměru o 4 koruny na noc. Univerzita ceny ubytování zvýšila po dvou letech pod tlakem rostoucích nákladů na energie, vodu a plyn. Mezi mnohými studenty tyto zprávy vyvolaly bouři nevole. (**MF Dnes, R1 Morava** | 20. 3. a 4. 4.) **Pro studenty to znamená vypustit jeden večírek měsíčně. Silný odpor je tedy pochopitelný.** ■ Jak vyjít z přecházení silnice se zdravou kůží, pomáhají zjistit také odborníci z Univerzity Palackého. Studie, ve které sledovali interakci člověka a aut, ukazuje, že když se oči chodce a řidiče střetnou, auto téměř vždy zastaví. Zatímco když se řidič na chodce ani nepodívá, tak je velmi nepravděpodobné, že mu dá přednost. (**28. 3. | MF Dnes**) **Na přechodu jako na rande, oční kontakt to jistí.** ■ V počtu napsaných pohádek chce dohnat Williama Shakespeara. Ten jich napsal 36, takže jich má před sebou ještě patnáct. Karel Foltin, absolvent olomoucké pedagogické fakulty, je znám jako vedoucího Ptsenského dětského divadla (PDD) hlavně mezi nejmenšími. Premiéru pohádky Jak se Dudánek přestal bát mohli diváci vidět v aule školy ve Ptení na Prostějovsku. (**Prostějovský týden** | 19. 3.) **Shakespeara nehoníme. Pohádky nepíšeme. Ale přesto věříme, že se na nové číslo Žurnálu těšíte jako malé děti.**

